

aztn
.....
info lipanj 2015.

SADRŽAJ

AZTN: Vodič HZZO-a može imati određeni isključujući karakter

Memorandum o suradnji hrvatske i crnogorske Agencije

AZTN na okruglom stolu “Tržište, kako zaštititi domaću proizvodnju”?

AZTN - treća najaktivnija sudionica edukacija u OECD-ovom centru u Budimpešti

Odobrena koncentracija Sedam mora i Adriatic Media

EK pokreće istragu u području e-trgovine

Opći sud ograničio javni pristup dokumentima istrage

Europska komisija odobrila koncentraciju Orange/Jazztel

Prihvatanjem obveza završen postupak protiv SkyTeama

AZTN: Vodič HZZO-a može imati određeni isključujući karakter

Sustav propisivanja lijekova potrebno je urediti tako da se poduzetnicima koji su trenutno na određeni način isključeni s tržišta omogući sudjelovanje na njemu

Temeljem saznanja do kojih je došla iz podneska HUP - Udruge proizvođača lijekova, Inovativne farmaceutske inicijative i Udruge proizvođača generičkih lijekova, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja provela je pravnu analizu Vodiča kroz novi model upućivanja kojim je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) uredio način propisivanja i izdavanja lijekova na recept.

Osim što je analizirala sve propise koji uređuju područje izdavanja lijekova na recept u Hrvatskoj, Agencija je izvršila uvid i

u komparativnu praksu pojedinih zemalja članica Europske unije. U konkretnom slučaju je riječ o tržištu lijekova na recept koje je zbog specifičnosti lijeka kao proizvoda i provođenja politike zdravlja u izrazitoj mjeri regulirano. Stoga je i tržišno natjecanje na tržištu lijekova u određenoj mjeri ograničeno.

Neupitna nadležnost HZZO-a

Ne dovodeći u pitanje nadležnost HZZO-a kao javne ustanove za provođenje poslova obveznog zdravstvenog osigura-

nja, kao ni cilj HZZO-a da propisivanje lijekova učini financijski optimalnim i održivim sustavom, Agencija je zaključila kako primjena Vodiča u određenom dijelu može utjecati na isključivanje pojedinih poduzetnika na tržištu lijekova. Riječ je o poduzetnicima čiji se proizvodi nalaze na osnovnoj listi lijekova HZZO-a koji unutar određene terapijske skupine nisu najjeftiniji.

Stoga Agencija smatra da je u slučaju donošenja novih propisa ili izmjene važećih potrebno razmotriti drugi način uređenja sustava propisivanja lijekova kako bi se i poduzetnicima koji su u trenutno važećem sustavu na određeni način isključeni s tržišta, omogućilo sudjelovanje na njemu.

Naime, HZZO predstavlja centralnog nositelja provođenja obveznog zdravstvenog osiguranja u Hrvatskoj. Uz ostale aktivnosti, HZZO utvrđuje osnovnu i dopunsku listu lijekova koje predstavljaju pravo na zdrav-

stvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u opsegu utvrđenom posebnim propisima.

Lijekovi na recept - značajan dio tržišta

Propisivanje lijekova na recept koji predstavljaju značajan dio tržišta lijekova, obavlja se putem liječničkog recepta koji izdaje doktor medicine ili doktor dentalne medicine koji ima odobrenje za samostalni rad. Kao ovlaštene osobe za izdavanje recepata, doktori predstavljaju ključne nositelje propisivanja lijekova s osnovne i dopunske liste. Pristup tržištu lijekova na

recept, nositelj odobrenja za stavljanje lijeka u promet u Republici Hrvatskoj (farmaceutska tvrtka), ostvaruje stavljanjem lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova HZZO-a.

Mjerila za stavljanje lijekova na liste su propisana i transparentna. Jednom kada se lijek pojedinog poduzetnika stavi na liste HZZO-a, poduzetnik je pristupio tržištu lijekova na recept pod jednakim uvjetima.

U odnosu na lijekove s osnovne liste, HZZO osigurava plaćanje zdravstvenih usluga u cijelosti. U odnosu na dopunsku listu lijekova, krajnji potrošači sudjeluju u cijeni lijeka neposredno ili posredno putem dopunskoga

Ograničenje liječnika

U javnom očitovanju na mišljenje Agencije, HZZO je istakao da je AZTN izveo krivi zaključak navodeći da je potrošač (pacijent) ograničen u izboru lijekova. Agencija naglašava da je u svom mišljenju nesporno navela da samo doktor medicine ili doktor dentalne medicine koji imaju odobrenje za rad imaju pravo propisivanja lijekova dok se pod **ograničenim izborom pacijenata zapravo smatra ograničenje samih liječnika u izboru terapije ovisno o indikacijama svakog pacijenta.**

zdravstvenog osiguranja. Vodič kroz novi model upućivanja, pak, dodatno razrađuje mjerila u svezi propisivanja lijekova od strane izabranog liječnika primarne prakse u čijoj je nadležnosti konačna odluka o predloženoj terapiji.

Prema preporuci Vodiča, liječnik primarne prakse u pravilu mora propisati najjeftiniji lijek unutar grupe lijekova istog sastava.

Potrošačima smanjen izbor

Iako Vodič predstavlja preporuku i stoga ne bi trebao imati obvezujući karakter, Agencija smatra kako se Vodičem u bitnome određuje postupanje liječnika primarne zdravstvene zaštite u svezi propisivanja lijekova što posredno može imati učinke na tržište lijekova.

Naime, Agencija smatra kako primjena Vodiča može imati isključujući karakter za one proizvođače lijekova čiji se proizvodi nalaze na osnovnoj listi, a koji unutar određene terapijske skupine nisu najjeftiniji. Proizvođači lijekova istog sastava s osnovne liste time se isključuju s tržišta, iako se nalaze na osnovnoj listi lijekova čije plaćanje HZZO osigurava u cijelosti.

Naime, za krajnjeg potrošača (pacijenta) trenutno ne postoji mogućnost izbora lijeka s osnovne liste ni dodatnom nadoplatom

! Komparativna praksa u zemljama članicama

Agencija je za potrebe ovoga mišljenja izvršila uvid i u komparativnu praksu pojedinih zemalja članica Europske unije. Tržište lijekova odnosno sustav propisivanja lijekova i nadoknade cijene lijeka u okviru javne zdravstvene politike, primjerice u Poljskoj, Sloveniji i Češkoj je također visoko regulirano područje što smanjuje mogućnost tržišnog natjecanja cjenovnom politikom, tako da uobičajena pravila tržišta ne utječu u toliko mjeri kao u drugim područjima prodaje proizvoda ili pružanja usluga. Naime, lijekovi su zaštićeni ekskluzivnim pravima pa se tržišno natjecanje u ovom području u pravilu odnosi na inovacije, a ne na cijene. Istekom roka zaštićenih prava i dolaskom generičkih lijekova, cijene lijekova se značajno smanjuju. Međutim, pacijenti u pravilu imaju mogućnost izbora između više lijekova s liste odobrenih lijekova koje u određenom dijelu, ovisno o načinu uređenja sustava u pojedinoj zemlji, uz nadoplatu razlike u iznosa iznad referentne cijene lijeka.

! MIŠLJENJE JE AGENCIJA DOSTAVILA MINISTARSTVU ZDRAVLJA I HZZO-U

iznosa iznad referentne cijene lijekova. S druge strane, ti lijekovi se ne mogu istovremeno nalaziti na dopunskoj listi lijekova gdje bi bili dostupni krajnjim potrošačima uz sudjelovanje u cijeni lijeka neposredno ili posredno putem dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Takvim rješenjem je trenutno uvelike smanjena i mogućnost izbora krajnjih potrošača lijekova

s osnovne liste. Agencija smatra kako postizanje ciljeva financijskih ušteda i optimiziranja sustava propisivanja lijekova, unatoč reguliranom okruženju, može biti provedeno poštivanjem načela tržišnog natjecanja, a isto bi izvjesno imalo i pozitivne učinke na dobrobit potrošača kroz veći izbor proizvoda. Na tržištu lijekova je to posebice važno jer se pristup i djelovanje na tom tržištu odvija u izrazito reguliranom okruženju u kojem nije izvjesno postojanje zamjenskog načina pristupa tržištu i distribucije proizvoda. **Mišljenje o Vodiču** Agencija je donijela isključivo s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja te ga je dostavila Ministarstvu zdravlja i HZZO-u. **a**

Memorandum o suradnji hrvatske i crnogorske Agencije

Agencije su se usuglasile oko unaprijeđenja suradnje na temelju načela zajedničke koristi

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Hrvatske i Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore potpisale su 1. lipnja 2015. u Budvi memorandum o suradnji između dvije institucije. Memorandum je u ime AZTN-a potpisao Denis Matić, član Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, a u ime crnogorske Agencije direktor Miodrag Vujović.

Memorandumom su se institucije usuglasile oko unaprijeđenja suradnje u području prava i politike tržišnog natjecanja na temelju načela zajedničke koristi, a

riječ je o formaliziranju suradnje koja je već neformalno uspostavljena kroz pružanje pomoći crnogorskim kolegama koji trenutno prolaze kroz proces pristupnih pregovora s EU.

Osnovni oblici suradnje bit će razmjena dokumenata, studija i publikacija koji nisu povjerljive prirode, organizacija seminara i studijskih putovanja radi profesionalne obuke stručnjaka iz obje institucije te sudjelovanje na konferencijama, seminarima i drugim događajima koji se organiziraju u Hrvatskoj i Crnoj Gori, a čija svrha je promoviranje pravila zaštite tržišnog natjecanja.

Radi unaprijeđenja pravnog okvira u obje države, institucije će razmjenjivati informacije o zakonskim aktima koji se odnose na pitanja zaštite tržišnog natjecanja.

Inače, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore stupio je na snagu 1.5.2010., a pregovori su počeli 29.6.2012. U poglavlju Tržišno natjecanje održani su sastanci tzv. screeninga, a pregovori još nisu otvoreni. **a**

AZTN na okruglom stolu “Tržište, kako zaštititi domaću proizvodnju”?

Mr. Ljiljana Pavlic, članica VZTN-a je navela kako je u tijeku usuglašavanje stavova oko prijedloga smjernica o primjeni pravila o tržišnom natjecanju EU u sektoru poljoprivrede kojim se uvode posebna pravila za sektore maslinovog ulja, govedine, teletine i ratarskih kultura

Mr. Ljiljana Pavlic, članica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja sudjelovala je na panel diskusiji “Tržište, kako zaštititi domaću proizvodnju” koju je u okviru Konferencije “Snaga hrvatske hrane” organizirao Poslovni dnevnik. Pavlic je u svom izlaganju uvodno naglasila kako, unatoč implikacijama koje proizlaze iz njezina naziva, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja može djelovati samo u okviru nadležnosti propisanih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja - utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja, utvrđivanje zabranjenih sporazuma te ocjenu koncentracija, te da nije nadležna za kontrolu uvoza, kontrolu kvalitete, utvrđivanje dampainga itd.

Ciljevi iz poljoprivrede u prednosti

“Kada je riječ o politici tržišnog natjecanja i sektoru poljoprivrede samim Ugovorom o

Mr. Ljiljana Pavlic, članica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja s ostalim sudionicima okruglog stola

funkcioniranju Europske unije je određeno kako ciljevi zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) imaju prednost nad ciljevima politike tržišnog natjecanja, budući da se pravila o tržišnom natjecanju primjenjuju na proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima samo u onoj mjeri koju utvrdi zakonodavac - Europski parlament i Vijeće” - naglasila je Pavlic. Ipak, budući da su poljo-

privrednici često mali i djeluju zasebno te nemaju veliku pregovaračku moć u odnosu prema kupcima, prepoznata je nužnost za njihovim udruživanjem i suradnjom kako bi bili efikasniji u proizvodnji i distribuciji te time i konkurentniji i profitabilniji.

Pavlic je navela kako je u tijeku procedura usuglašavanja stavova oko prijedloga smjernica o primjeni pravila o tržišnom natje-

canju Europske unije u sektoru poljoprivrede kojim se derogira primjena općih pravila o tržišnom natjecanju i uvode posebna pravila za sektore maslinovog ulja, govedine, teletine i ratarskih kultura.

Ne kartelizacija nego integracija aktivnosti

“Tim se prijedlogom dopušta zajednička prodaja/zajednička komercijalizacija proizvoda koja uključuje i dogovor o cijenama i količinama unutar proizvođačkih organizacija, ali samo pod uvjetom ostvarenja značajnih učinaka kroz integraciju aktivnosti poduzetnika, kao što su primjerice zajednička nabava zaštitnih sredstava, zajednička organizacija kontrole kvalitete, zajednička distribucija, a u sektoru maslinovog ulja i prerada maslina. Određena su i količinska ograničenja koja za sektor maslinova ulja iznose 20 posto mjerodavnog tržišta, a u

20
POSTO JE KOLIČINSKO
OGRAIČENJE ZA
MASLINOVO ULJE,
A ZA TELETINU,
GOVEDINU I RATARSKE
KULTURE 15 POSTO
OD NACIONALNE
PROIZVODNJE

slučaju teletine, govedine i ratarskih kultura 15 posto od nacionalne proizvodnje” - navela je te posebno naglasila kako je samo udruživanje, s ciljem usuglašavanja cijena i količina kontraproduktivno i u suprotnosti i s ciljem ZPP- a, ZOT-a i politikom tržišnog natjecanja jer dugoročno ne dovodi do inovacija, smanjenja cijena, većeg izbora za potrošače. Stoga, rješenje nije u kartelnom udruživanju, nego u integraciji aktivnosti poljoprivrednika. **a**

AZTN - treća najjaktivnija sudionica edukacija u OECD-ovom centru u Budimpešti

OECD Regionalni centar za tržišno natjecanje u Budimpešti obilježio je 10 godina rada tijekom kojih je održano 90-tak seminara za više od 2500 polaznika

Povodom proslave 10 godina rada OECD-ovog Regionalnog centra za tržišno natjecanje (RCC) u Budimpešti je 20. svibnja 2015. održan sastanak predstavnika agencija koje sudjeluju u programu.

Uz predstavnike država sudionica (Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Gruzija, Hrvatska, Kazahstan, Kirgistan, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Rumunjska, Rusija, Srbija, Tadžikistan, Ukrajina i Uzbekistan), skupu su prisustvovali i predstavnici OECD -a, Europske

**TROŠKOVE UVIJEK
POKRIVA MAĐARSKA
AGENCIJA ZA
ZAŠTITU TRŽIŠNOG
NATJECANJA**

komisije i korejskog centra, uz Budimpeštu jedinog drugog OECD-ovog centra za tržišno natjecanje u svijetu.

**Gotovo 100 polaznika iz
Hrvatske**

U 10 godina rada centra održano je 90-tak seminara i radionica na

specifične teme iz područja prava i ekonomije tržišnog natjecanja, na kojima, zahvaljujući pokriću svih troškova sudjelovanja od strane mađarske agencije, osnovna i napredna znanja stječu članovi stručne službe agencija iz svih država sudionica. Tako je kroz 10 godina rada centra, između više od 2,500 sudionika AZTN sudjelovao s 99 predstavnika svoje stručne službe, sto hrvatsku svrstava u treću najjaktivniju sudionicu (iza Rusije sa 130 sudionika i Bugarske sa 100). Nakon svečanog dijela skupa, predstavnici ruske, hrvatske i srpske agencije

predstavili su rad svojih institucija te je uslijedila rasprava o mogućim budućim temama edukacije u okviru RCC-a.

Dogovor o budućim temama

S obzirom na različite faze razvoja u kojima se pojedina tijela nalaze (primjerice, gruzijska je agencija osnovana tek prije godinu dana, s potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Gruzije), te na različitost pitanja i problema s kojim se susreću u svakodnevnom radu, identificiran je niz zanimljivih tema: e-trgovina

(npr. ograničenja online prodaje), definiranje mjerodavnog tržišta (i pitanje jesu li tijela prerigorozna pri njegovom određivanju), manjinski udjeli, nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, dogovaranja u postupcima javne nabave, sektorska istraživanja i suradnja sa sektorskim regulatorima, suradnja u predmetima međunarodnih koncentracija.

Zajedničko svim tijelima je stalna borba za održavanje neovisnosti i potrebne razine sredstava kako bi se osigurala učinkovita i smisljena provedba pravila o tržišnom natjecanju. **a**

Odobrena koncentracija Sedam mora i Adriatic Media

Agencija je na prvoj razini odobrila koncentraciju koja nastaje stjecanjem izravne kontrole poduzetnika "Sedam mora" nad poduzetnikom "Adriatic Media". Poduzetnik "Sedam mora" time ulazi na mjerodavno tržište naklade elektroničkih publikacija i tr-

žište oglašavanja u elektroničkim publikacijama na teritoriju Republike Hrvatske čime preuzima njegove tržišne udjele.

Riječ je o situaciji poznatoj pod nazivom "stupanje u čizme", čijom provedbom neće doći do promjene u strukturi mjerodavnog

tržišta. Naime, na tržištu naklade elektroničkih publikacija na teritoriju Republike Hrvatske u prosincu 2013. i 2014. Adriatic Media je treći od četiri najznačajnija tržišna takmaca (24sata, Europa Digital i Njuškalo), dok je na tržištu oglašavanja u elektroničkim publikaci-

jama četvrti od četiri najznačajnija tržišna takmaca (Njuškalo, Europa Digital i 24sata).

S obzirom da oba mjerodavna tržišta obilježava velik broj tržišnih takmaca sa zabilježenim trendom rasta na tržištu naklade kao i rasta vrijednosti tržišta oglašava-

nja u elektroničkim publikacijama, što upućuje na nisku razinu koncentriranosti tržišta te prisutnost učinkovitog tržišnog natjecanja, Agencija je ocijenila da nije riječ o koncentraciji koja bi mogla imati negativan učinak na tržišno natjecanje. **a**

EK pokreće istragu u području e-trgovine

EK je započela istraživanje u području tržišnog natjecanja u sektoru e-trgovine kao dio nove strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, s nadom da će otkriti i ukloniti prepreke za online prekogranično tržišno natjecanje i povećati prodaju putem e-trgovine u Europi.

Samo sedam posto europskih malih i srednjih poduzeća prodaje preko granice na europskom online tržištu čija se vrijednost procjenjuje na oko 415 milijardi eura godišnje. Neki od poduzetnika od kojih će EK zatražiti podatke su Amazon, Zalando, Otto Group, Neckermann, Apple, a očekuje se da će među njima biti i Ebay.

Ukoliko se utvrde neke prepreke koje su protivne pravilima o tržišnom natjecanju, EK neće oklijevati da poduzme neke provedbene radnje unutar EU pravila o tržišnom natjecanju. **a**

amazon.com

Opći sud ograničio javni pristup dokumentima istrage

Opći sud EU presudio je da određene informacije koje razmjenjuju EK i nacionalna tijela za zaštitu tržišnog natjecanja moraju biti zaštićene od javnosti.

Naime, Udruženje proizvođača čelika u Španjolskoj zatražilo je od suda pristup dokumentima koje je EK razmjenjivala sa španjolskom komisijom za zaštitu tržišnog natjecanja tijekom dva postupka. Iako je EK odobrila Udruženju pristup nekim informacijama i dokumentima, odbila je dati na uvid nacрте odluka španjolske komisije i sažetke predmeta.

Sud je podržao odluku EK smatrajući da ovo ograničenje valja primijeniti neovisno o tome je li postupak već dovršen te da dokumenti trebaju ostati povjerljivi kako bi se zaštitila primjena europskog prava tržišnog natjecanja i osigurala učinkovita razmjena informacija između EK i nacionalnih agencija. **a**

Europska komisija odobrila koncentraciju Orange/Jazztel

Europska komisija je prihvatila paket obveza poduzetnika Orange koji djeluje na tržištu telekomunikacija te tako dopustila koncentraciju između poduzetnika Orange i španjolskog poduzetnika Jazztel koji se bavi pružanjem internet usluga i usluga kableske TV. Nakon što je EK odbila prvi prijedlog mjera koji je Orange dao u studenom 2014., prihvaćen je paket mjera iz ožujka 2015.

Budući da je Opća uprava za tržišno natjecanje izrazila zabrinutost da bi ta koncentracija mogla dovesti do porasta cijena fiksnih internet usluga za španjolske potrošače, Orange je pristao Jazztelu prepustiti upravljanje optičkom mrežom koja pokriva 700 do 800 tisuća zgrada u pet španjolskih gradova.

Povjerenica Vestager izjavila je da je bilo vrlo važno da ne dođe do povećanja cijena usluga fiksnog interneta za španjolske potrošače. **a**

Prihvaćanjem obveza završen postupak protiv SkyTeama

Prihvaćanjem obveza koje su na tri transatlantske rute ponudili poduzetnici AirFrance/KLM, Alitalia i Delta, Europska komisija je završila dugotrajni postupak protiv svjetskog udruženja zrakoplovnih prijevoznika SkyTeam. Zbog bojazni da bi, nakon osnivanja SkyTeam udruženja, zajedničko upravljanje dovelo do većih troškova za putnike, EK je 2010. započela postupak koji je zaključen prihvaćanjem mjera i obveza. Prema izjavama iz EK, putnicima koji iz Pariza, Amsterdama ili Rima lete u New York želi se omogućiti da i dalje imaju koristi od konkurentskih poduzetnika, cijena i izbora.

Na slične mjere već su se ranije obvezale članice Oneworld alliance udruženja u kojem su British Airways, American Airlines i Iberia te Star alliance udruženja u kojem su Lufthansa, United Airlines i Air Canada. **a**

Odluke AZTN-a objavljene u svibnju 2015.

- [Nacrt prijedloga Uredbe o izmjeni Uredbe o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s trećim zemljama za određenu robu - Mišljenje](#)

- [Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja protiv Gradskog društva Crvenog križa Osijek, Osijek i Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije, Osijek - Rješenje o odbacivanju inicijative](#)

- [Ministarstvo financija - Nacrt prijedloga Zakona o izmjeni Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje - Nacrt prijedloga iskaza o procjeni učinaka propisa i Teze za propis - Mišljenje](#)

- [Državni hidrometeorološki zavod - Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europskog centra za srednjoročne prognoze vremena \(ECMWF\) o pristupanju Republike Hrvatske Konvenciji ECMWF-a - Mišljenje](#)

- [Ministarstvo socijalne politike i mladih - Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona i Nacrt prijedloga iskaza o procjeni učinaka propisa - Mišljenje](#)

- [Upit o postupanju regionalnih koordinatora na tržištu pružanja konzultantskih usluga - Mišljenje](#)